

GUID 1950

Smjernice o razvoju okvira kompetencija za revizore

INTOSAI Smjernice izdaje
Međunarodna organizacija vrhovnih
revizijskih institucija, INTOSAI, kao dio
INTOSAI okvira profesionalnih objava.

Za više informacija posjetite
www.issai.org

INTOSAI

INTOSAI

SADRŽAJ

1 UVOD	4
2 CILJ	5
3 DEFINICIJE	6
4 OPSEG VODIČA	7
5 KLJUČNA RAZMATRANJA	8
A. OSNOVNA METODOLOGIJA ZA VRI KAKO BI ODREDILE KLJUČNE KOMPETENCIJE KOJE SU SVOJSTVENE ULOZI REVIZORA U JAVNOM SEKTORU	8
Usklađivanje sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava	10
Kontinuirana relevantnost	10
Osnovna konzistentnost	10
Potpuna stručnost	11
Uočljivo ponašanje	11
B. RAZVOJ OKVIRA KOMPETENCIJA ZA VRI	11
Odgovarajući temelj znanja i vještina	13
Završna razmišljanja u razvoju okvira kompetencija specifičnog za VRI	15
C. DRUGA SRODNA RAZMATRANJA	15
Proširenje okvira kompetencija kako bi se zadovoljile sve pozicije u VRI i usmjeravalo napredovanje u karijeri	15
Analiza okvira kompetencija na sastavne dijelove	16
Procjena kompetencija	17
ANEKS	19
PRIMJER OSNOVNOG OKVIRA KOMPETENCIJA ZASNOVANOG na ISSAI	19
OSNOVNI OKVIR KOMPETENCIJA PROFESIONALNOG REVIZORA U JAVNOM SEKTORU	20
A. Međusektorske kompetencije profesionalnih revizora	20
B. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u reviziju usklađenosti	23
C. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u finansijsku reviziju	27
D. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u reviziju učinka	32
E. Kompetencije za profesionalca revizije uključenog u sudske ovlasti	37

1

UVOD

- 1) ISSAI 150 – Kompetencija revizora navodi četiri organizacijska zahtjeva koji podupiru odgovornosti Vrhovne revizijske institucije (VRI) u pogledu kompetencije revizora.
- 2) Organizacijski zahtjev 1 ISSAI 150 navodi da će VRI utvrditi i dokumentirati relevantne kompetencije potrebne svim revizorima, kako bi ispunili mandat VRI-ja. Uvodi koncept okvira ili profila kompetencija kao sredstva za opisivanje idealnih kompetencija koje se zahtijevaju ili se očekuju od pojedinačnog revizora za određeni zadatak i za određenu poziciju u organizaciji.
- 3) GUID 1950 se nadovezuje na ovaj organizacijski zahtjev i usmjerava VRI kako da utvrde odgovarajući skup kompetencija koje zadovoljavaju zahtjeve ISSAI ili drugih revizijskih standarda koje je usvojila VRI, kao i mandat VRI-ja i svako jedinstveno razmatranje organizacijske strategije VRI-ja.
- 4) S obzirom na blisku vezu između dizajna okvira kompetencija i sredstava za procjenu ovih kompetencija, GUID 1950 se u određenoj mjeri bavi i organizacijskim zahtjevom 4 ISSAI 150, koji od VRI-ja zahtijeva da razvije i implementira sredstva za procjenu kompetencija, djelimično kako bi se potvrdio uspješan razvoj kompetencije revizora i pružile VRI-ju pouzdane informacije o uspješnosti preduzetih intervencija stručnog usavršavanja i uticaju tih intervencija na rad VRI.
- 5) GUID 1950 pruža smjernice u kontekstu elemenata profesionalizma VRI-ja (ISSAI 150 stav 5).

2

CILJ

6) Cilj GUID 1950 je da predstavi osnovni proces koji će pomoći VRI-ju da odredi kompetencije koje obuhvaćaju jedinstvenost revizije u javnom sektoru i u potpunosti opisuju potrebe određene VRI, obuhvaćene okvirom kompetencija specifičnih za VRI. Ovaj GUID podržava VRI u implementaciji i primjeni zahtjeva ISSAI 150.

7) Da bi se postigao ovaj cilj, GUID 1950:

- a) Uvodi niz koncepata koji se mogu uzeti u obzir u razvoju okvira kompetencija;
- b) Daje primjer skupa kompetencija koje odražavaju jedinstvenost revizije javnog sektora, opisane u skladu sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava (IFPP);
- c) Opisuje razmatranja kompetencija koja se mogu dodati u 7(b) kako bi se došlo do kompletnog okvira kompetencija specifičnog za VRI; i
- d) Navodi druga pitanja koja treba razmotriti u praktičnoj implementaciji i/ili korištenju okvira kompetencija u VRI, uključujući sredstva procjene.

3

DEFINICIJE

8) Kompetencija je znanje, vještine i lični atributi kritični za uspješno obavljanje posla (ISSAI 150 stav 12).

9) Okvir kompetencija je konceptualni model koji detaljno opisuje i definiše kompetencije koje se očekuju od pojedinačnog revizora, grupe ili tima za određeni zadatak, i za određenu poziciju u organizaciji (ISSAI 150, stav 13).

10) Ključne kompetencije predstavljaju minimalni skup kompetencija koje posjeduju svi revizori u okviru određene discipline. U terminima INTOSAI, ključne kompetencije se odnose na znanje, vještine i lične attribute koji povezuju zajednicu kao revizore javnog sektora. One su opisane na osnovu ISSAI ili drugih revizorskih standarda koje je usvojila VRI, kako je predviđeno u ISSAI 100.

11) Dodatne kompetencije su one kompetencije koje svaku VRI čine jedinstvenom. Općenito je prihvaćeno u cijeloj INTOSAI zajednici da, koliko god VRI dijele zajedničke osobine u radu, s ciljem promjene života građana, one imaju različite mandate, zakonodavna ovlaštenja, razmatranja upravljanja javnim finansijama, potrebe i metodologije i prakse. Na svakoj pojedinačnoj VRI je da definiše te dodatne kompetencije i kombinuje ih sa osnovnim kompetencijama u jedinstveni okvir kompetencija specifičan za VRI.

12) Put profesionalnog razvoja je formalizovan, strukturiran razvojni program koji VRI bira i koji ima za cilj razvoj i održavanje kompetentnih, profesionalnih revizora u VRI (ISSAI 150 stav 14).

13) Nivo stručnosti je skup unaprijed određenih kriterija koji definiraju kako izgleda napredovanje za određenu kompetenciju.

4

OPSEG VODIČA

14) GUID 1950 pruža dodatne smjernice u vezi sa organizacijskim zahtjevima ISSAI 150 i ne sadrži nikakve dalje zahtjeve za VRI.

15) GUID 1950 pruža smjernice za razvoj odgovarajućeg okvira kompetencija za VRI koristeći ISSAI ili druge revizijske standarde u oblastima finansijske revizije, revizije učinka i revizije usklađenosti, istovremeno uvažavajući razmatranja koja se odnose na VRI sa sudskim ovlastima.

5

KLJUČNA RAZMATRANJA

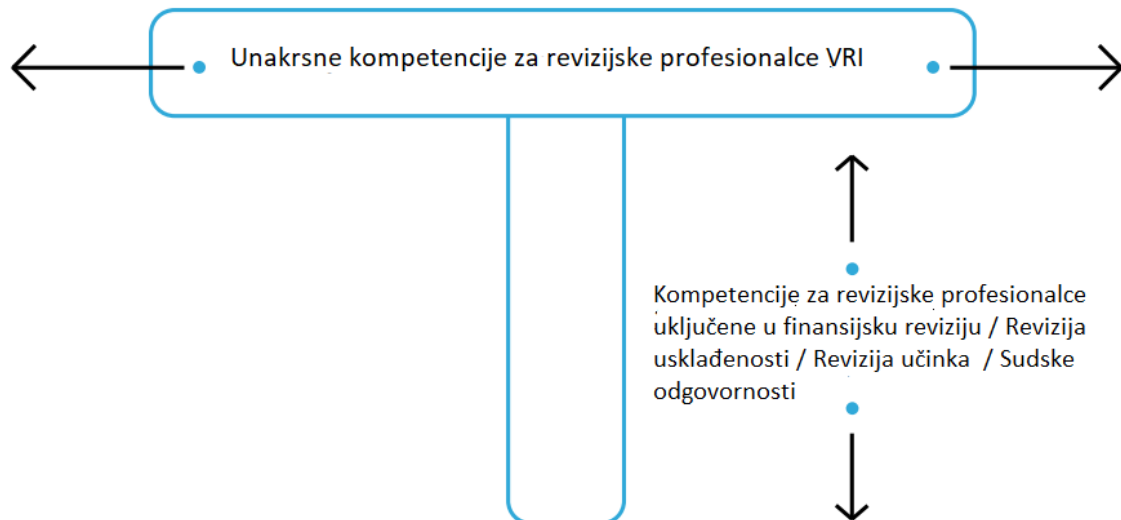
16) Smjernice u nastavku (zajedno sa primjerom u aneksu) pružaju detaljan opis kako se okvir kompetencija VRI-ja može razviti. Ova vodeća razmatranja mogu se povećati ili smanjiti, u zavisnosti od kapaciteta i potreba VRI, kao što je predviđeno u stavu 19, ISSAI 150.

A. OSNOVNA METODOLOGIJA ZA VRI KAKO BI ODREDILE KLJUČNE KOMPETENCIJE KOJE SU SVOJSTVENE ULOZI REVIZORA U JAVNOM SEKTORU

17) Dok mnoge metodologije postoje s ciljem utvrđivanja kompetencija u okviru ili profilu kompetencija, relativno lak način da se tim pozabavite je da o svakom revizoru razmišljate kao o profesionalcu u obliku slova T. Horizontalna linija slova T opisuje sposobnost osobe da saraduje u različitim disciplinama i da koristi i primjenjuje znanje u područjima stručnosti koja nisu njihova vlastita (opće vještine širokog raspona). Vertikalna linija predstavlja dubinu srodnih vještina i stručnosti u jednom polju (duboka stručnost u predmetu).

18) U kontekstu okvira kompetencija ili profila u reviziji javnog sektora, horizontalna linija T predstavlja međusektorske kompetencije koje su univerzalno primjenjive na svakog revizora javnog sektora u VRI – na primjer, donošenje odluka koje služe javnom interesu. Vertikalna linija slova T opisuje specifične kompetencije vezane za reviziju, npr. kompetencije u reviziji usklađenosti.

19) Osnovni okvir odgovornosti za temeljnu nadležnost profesionalca u obliku slova T može se proširiti razmišljanjem o različitim mandatima VRI, kako slijedi:

20) Ovaj okvir kompetencija podrazumijeva da će svaki revizor u javnom sektoru posjedovati međusektorske kompetencije koje su jedinstvene i za revizore javnog sektora, kao i za bilo koju kombinaciju četiri široke kategorije nadležnosti u vezi sa revizijom, kako je utvrđeno mandatom VRI-ja.

21) Prilikom popunjavanja ovog okvira ili profila, VRI treba uzeti u obzir sljedeće:

- a. Usklađenost sa *INTOSAI okvirom profesionalnih objava*;
- b. Kontinuiranu relevantnost;
- c. Ključnu konzistentnost;
- d. Punu stručnost; i
- e. Uočljivo ponašanje.

» Usklađivanje sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava

22) Okvir ili profil kompetencija treba biti usklađen sa ISSAI ili standardima revizije javnog sektora koje je usvojila VRI, kako je predviđeno u ISSAI 100. U ISSAI 100 se navodi da VRI može odlučiti da usvoji ISSAI kao mjerodavne standarde koji će odrediti izvršenje njenog mandata, ili koristiti ISSAI kao osnovu za razvoj vlastitih standarda ili usvajanje konzistentnih državnih standarda.

» Kontinuirana relevantnost

23) Kako bi se osiguralo kontinuirano usklađivanje sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava (IFPP), dobra je praksa da se okvir kompetencija redovno revidira. To omogućava VRI-ju da na odgovarajući način izrazi sva očekivanja ili izazove koje predstavljaju nova pitanja unutar VRI ili u okruženju u kojem se vrše revizije. Također može biti relevantno da se procjeni utjecaj koji te kompetencije imaju na rad VRI (prilagođenost svrsi).

» Osnovna konzistentnost

24) Budući da je uglavnom zasnovan na IFPP-u, okvir definiše pojedinačne ključne kompetencije koje su univerzalno primjenjive u svim mandatima VRI-ja. Pored toga, mogu biti potrebne dodatne kompetencije kako bi odgovarale specifičnom mandatu, potrebama ili svrsi svake pojedinačne VRI, kao što je objašnjeno u odjeljku B, u nastavku.

» **Potpuna stručnost**

25) Kompetencije za određenu poziciju u VRI su opisane na nivou pune stručnosti za tu poziciju i bave se punim spektrom potrebnih kompetencija.

» **Uočljivo ponašanje**

26) Radi lakše primjene, posebno u smislu razvoja i procjene, dobra je praksa da se svaka kompetencija, u najmanju ruku, opiše u kontekstu uočljivog i mjerljivog ponašanja.

27) Dodatak ovom vodiču daje primjer osnovnog okvira koji opisuje jedinstvenost revizije javnog sektora na nivou revizora za kojeg se smatra da je u potpunosti stručan da izvrši reviziju prema ISSAI ili drugim standardima koje je usvojila VRI, kako je predviđeno u ISSAI 100.

B. RAZVOJ OKVIRA KOMPETENCIJA ZA VRI

28) Ovo poglavlje se bavi procesom neophodnim za dodavanje tih ključnih kompetencija do mjere u kojoj se potvrđuju okviri kompetencija karakterističnih za VRI.

29) Da bi se došlo do kompletnog okvira kompetencija karakterističnog za VRI, potrebno je u okvir uključiti i određene dodatne kompetencije. Te kompetencije uključuju sljedeće:

- a. Kompetencije koje su jedinstvene za VRI; i
- b. Strateško razmišljanje VRI-a o odgovarajućoj osnovi znanja, vještina i ličnih svojstava neophodnih da bi se osigurala odgovarajuća primjena kompetencija.

» Kompetencije koje su jedinstvene za VRI

30) Da bi se osigurala relevantnost okvira i prilagodila potrebama VRI, najbolja je praksa dodati određene kompetencije, jedinstvene na VRI, ključnim kompetencijama opisanim u poglavlju A gore, uz dužno poznavanje vanjskog okruženja i razmatranja vezanih za VRI, revizorske timove i pojedinačne revizore.

Primjeri u tom pogledu uključuju sljedeće:

Vanjsko okruženje:

- a. Ustav zemlje;
- b. Zakonodavstvo u oblasti upravljanja javnim finansijama (PFM) u zemlji;
- c. Državni razvojni plan/strategija zemlje;
- d. Zakonodavstvo VRI;
- e. Mandat VRI;
- f. Vrsta, priroda i obim revizija koje VRI obavlja, uključujući nadležnosti; i
- g. Očekivanja zainteresiranih strana VRI (kao što su očekivanja oko posebnih revizija u vezi sa kriznim situacijama).

Razmatranja VRI:

- h. Strategija VRI i sporazumi o učinku;
- i. Metodologija revizije VRI i/ili sudska procedura;
- j. Politike i procedure VRI;
- k. Tehnologija VRI; i
- l. Vrijednosti VRI, uključujući stav Institucije o etici i integritetu.

Timska razmatranja:

- m. Implikacije prakse planiranja resursa VRI (npr. potreba da se vodi računa o profesionalnom razvoju pripravnika, te veličina i kompetencija timova);
- n. Kompetentnost u upravljanju ugovorenim resursima;
- o. Razmatranja o kompetencijama koje postavljaju revidirana tijela u portfoliju revizije;
- p. Obim kompjuterizacije kod revidiranih tijela; i
- q. Dostupnost specijalističkih vještina unutar VRI-ja za podršku timu.

Individualna razmatranja:

- r. Specifične lične sposobnosti, osobine i sklonosti, uključujući individualna etička pitanja i razmatranja integriteta;
  - s. Specifična pitanja upravljanja i/ili rukovođenja;
  - t. Kulturološka razmatranja;
  - u. Specifične razvojne potrebe/implikacije razvoja karijere;
  - v. Razmišljanje VRI-ja o revizoru relevantnom za budućnost; i
  - w. Jedinstvena dodatna razmatranja (kao što je licenciranje prilikom obavljanja revizije kompanija koje kotiraju na berzi).
- 31) Rezultirajući okvir mora biti relevantan van samog okvira u kome revizor ima kompetencije da izvrši svoje neposredne revizorske odgovornosti. Osposobljavanje revizora za njegove ili njene menadžerske i liderske uloge u organizaciji postaje kritično. U tu svrhu potrebno je u okvir uključiti specifične menadžerske i liderske kompetencije. Ovdje bi moglo pomoći razmišljanje o navedenim kompetencijama u skladu sa sljedećim vodećim elementima:
- a. Lidersko ponašanje na menadžerskom nivou – biti autentičan, inspirativan, otporan, etičan, itd.;
  - b. Opća menadžerska razmatranja – odlučnost, sposobnost da se omogući produktivnost, podsticanje timskog rada, sposobnost određivanja prioriteta, itd.;
  - c. Razmišljanja o upravljanju ljudima – biti dosljedan, osigurati kvalitet, dati jasan smjer, osnažiti druge, mentorstvo, itd.;
  - d. Razmišljanja o strateškom vođenju – strateško prosuđivanje, strateško razmišljanje, vođeno rezultatima, uticaj na zainteresirane strane, itd.; i
  - e. Razmatranja o rukovodstvu u javnom sektoru – uticaj u javnom sektoru, svijest o vanjskoj političkoj dinamici, itd.

» Odgovarajući temelj znanja i vještina

32) Okvir kompetencija specifičan za VRI pretpostavlja temelj znanja i vještina koji podupiru jezgro javnog sektora revizorske nadležnosti i nadležnosti jedinstvene za VRI.

33) Odluka o ovom osnovnom znanju i vještini zavisice od strateškog izbora koji napravi VRI, između zapošljavanja na nivou opće revizije ili na nivou specijalističke revizije. Ako VRI zapošljava generalnog stručnjaka, neće nužno postojati korelacija između stručnosti predmeta i oblasti revizije u kojoj osoba radi. Ako je fokus na specijalizaciji, očekivala bi se jača korelacija. Svaki od njih ima svoje prednosti i nedostatke, koje je potrebno uzeti u obzir u kontekstu funkcioniranja VRI-ja.

34) Primjer je razmatranje kompetencije za provođenje finansijske revizije. Osnovno znanje i vještine koja će osigurati odgovarajuću primjenu ključnih revizorskih kompetencija javnog sektora i kompetencija jedinstvenih za VRI, po svoj prilici će implicirati barem opće znanje o računovodstvu i reviziji, poboljšano određenim izlaganjem privrednom pravu i ekonomiji. U mnogim VRI, to se može prevesti u „razmatranje za ulazak“ u obliku nivoa kvalifikacije na nivou diplome (ili poziciju u VRI). Nadovezujući se na to, postoji poseban proces za dodavanje nadležnosti finansijske revizije javnog sektora u profil osobe.

35) Slično tome, u razmatranju kompetencija za provođenje revizije učinka, osnovno znanje i vještine će po svoj prilici uključiti poznavanje kvantitativnih i kvalitativnih metoda relevantnih za ocjenu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti. Prilikom razmatranja kompetencija za provođenje revizije usklađenosti, znanje i vještine mogu uključivati poznavanje cjelokupnog pravnog sistema i različitih izvora prava i metoda uključenih u utvrđivanje primjenjivih zakonskih kriterija ili kriterija ispravnost.

36) Pored ovih razmatranja u vezi sa vrstom revizije, relevantne nadležnosti mogu biti vezane za oblast u kojoj će lice vršiti reviziju. To, na primjer, može implicirati da bi revizor koji se bavi revizijom velikih infrastrukturnih projekata ušao u organizaciju kao inženjer. Bez obzira na prvobitno iskustvo revizora i osnovnu stručnost, obično će postojati proces da se on/ona opremi specifičnim revizorskim kompetencijama javnog sektora.

37) Bez obzira na gore navedeno, razumijevanje okruženja u javnom sektoru biće od suštinskog značaja. Ovo razumijevanje može biti rezultat studiranja javnog menadžmenta (ili javne uprave), rada u okruženju javnog sektora ili izloženosti posebnosti ovog sektora kroz specifične intervencije unutar VRI-ja.

» Završna razmišljanja u razvoju okvira kompetencija specifičnog za VRI

38) U razvoju okvira kompetencija specifičnog za VRI, uvijek postoji rizik da analiza kompetencija postane toliko detaljna i složena da, na taj način, razvodni vrijednost okvira. Ovo bi se moglo izbjeći:

a) Određivanjem prioriteta kompetencija (dokumentirajte samo one kompetencije koje će biti neophodne za zapošljavanje ili razvoj revizora, koji može da se nosi sa mandatom i očekivanjima VRI-ja); i

b) Održavanje nivoa detalja i složenosti srazmjernim nivou ulaganja koje je VRI (ili region, u ime VRI) u stanju ili spreman da izvrši.

39) U ovom trenutku, rukovodstvo VRI može razmotriti da li taj novorazvijeni okvir pruža dovoljno jasan i potpun odraz tipičnih potreba za kompetencijama VRI-ja, da bi VRI mogla implementirati svoj mandat, u skladu sa svojom organizacijskom strategijom.

C. DRUGA SRODNA RAZMATRANJA

» Proširenje okvira kompetencija kako bi se zadovoljile sve pozicije u VRI i usmjeravalo napredovanje u karijeri

40) Za VRI može biti važno opisati kompetencije revizora koji je u potpunosti sposoban da upravlja revizijom u skladu sa ISSAI ili revizorskim standardima koje je VRI usvojila, stvarajući tako osnovu za sve druge revizorske pozicije u VRI. Biće potrebno više rada na proširenju okvira, kako bi se omogućilo pravilno napredovanje u karijeri za druge pozicije. Postoji mnogo načina da se to postigne, počevši od dokumentovanja kompetencija na nivou grupa pozicija, širokih kategorija pozicija ili timova. Alternativni i vrlo praktičan način proširenja vrijednosti okvira kompetencija specifičnog za VRI na širu organizaciju može se postići kroz proces profiliranja poslova, po poziciji u VRI. U suštini, to podrazumijeva:

a) Opisivanje svake uloge unutar organizacije;

- b) Navođenje detaljnih radnih obaveza za svaku ulogu;
- c) Povezivanje radnih obaveza za svaku ulogu sa specifičnim, relevantnim i prioritetnim kompetencijama; i
- d) Konkretnosti u pogledu kvalifikacija i iskustva za svaku ulogu.

41) Alternativni (i potencijalno manje složen) način da se ovo riješi može biti dalje definisanje nivoa stručnosti po kompetenciji, koristeći, na primjer, sljedeće:

- a) osnovni nivo (osoblje/pripravnik/početni nivo);
- b) Srednji nivo (nivo supervizora/menadžera);
- c) Napredni nivo (nivo višeg menadžera); i
- d) Stručni nivo (izvršni nivo).

Na primjer, kompetencija koja se bavi aspektima vodstva će se, na srednjem nivou, odraziti na to šta znači voditi u timskom kontekstu, dok se na izvršnom nivou može odraziti na organizacijski nivo.

42) Promjene u okruženju VRI, razvoj revizije u javnom sektoru ili vlastiti profesionalni razvoj VRI mogu zahtijevati integraciju novih kompetencija i mogu potencijalno uticati na profil posla. Profili poslova će se morati redovno revidirati kako bi se osiguralo da opis uloga i pozicija, odgovornosti i kompetencija ostane relevantan za VRI.

» Analiza okvira kompetencija na sastavne dijelove

43) Opisujući razvoj okvira kompetencija, kompetencije su definirane u smislu ponašanja koje se može uočiti. Ako bi se taj okvir koristio za zapošljavanje stručnog osoblja, ili za razvoj specifičnog puta profesionalizacije u VRI, bilo bi neophodno formalno raspakovati okvir kompetencija u sljedeće komponente:

- a) Znanje – koje će dati indikaciju kvalifikacije neophodnu za određeni posao i/ili specifične elemente učenja zasnovane na znanju koje treba da se odvija;
- b) Vještine – koje će pružiti uvid u praktično iskustvo koje je neophodno ili se treba razviti za konkretan posao, kroz posebno dogovoreno (i nadgledano) učenje na radnom mjestu; i

c) Lične osobine – koje će dati uvid u lične osobine osobe regrutovane za poziciju ili koje treba razviti.

» Procjena kompetencija

44) Prilikom razlaganja kompetencija u sastavne dijelove (znanje, vještine i lični atributi), VRI može razmotriti kako procijeniti te komponente, jer će to usmjeravati dizajn odgovarajućeg razvojnog programa. Procjena je proces prikupljanja dokaza da je pojedinac pokazao profesionalne kompetencije neophodne za poziciju u VRI-ju ili za određeni zadatak.

45) Ocjena se tradicionalno fokusira na stečene kompetencije, ali se idealno može proširiti na prijenos takvih kompetencija na radno mjesto (njihovo aktivno korištenje), pa čak i njihov uticaj na rad VRI-a.

46) Proces ocjenjivanja obično uključuje kombinaciju različitih aktivnosti ocjenjivanja. Izbor tih aktivnosti može varirati za različite kompetencije i za različite komponente kompetencija. Na primjer, iako je moguće procijeniti znanje putem objektivnog testiranja na mreži, relevantni resorni ili projektni menadžer može bolje ocijeniti profesionalne atribute na poslu.

47) Prilikom planiranja aktivnosti ocjene, preporučljivo je uzeti u obzir nivo integracije koji se mogu pokazati između znanja, vještina i ličnih atributa i između različitih kompetencija (npr. primjena profesionalnog skepticizma prilikom evaluacije kriterija u reviziji učinka).

48) Cilj kredibilnih aktivnosti ocjenjivanja je proizvesti rezultat koji je u skladu sa istinskom kompetencijom polaznika u kontekstu potreba VRI-ja. Da bi se osigurala vjerodostojnost tih procesa, u obzir se može uzeti slijedeće:

a) Pouzdanost – uzimajući u obzir da li procijenjene aktivnosti daju suštinski isti rezultat s obzirom na isti skup okolnosti;

b) Provjerljivost – razmatranje da li aktivnosti ocjenjivanja stvaraju dokumentirane dokaze o postizanju ishoda procjene; i

c) Sveobuhvatnost – uzimajući u obzir da li aktivnosti procjene pokrivaju sve relevantne kompetencije i njihove sastavne dijelove.

49) Vrste aktivnosti ocjenjivanja uključuju usmene ispite, online testiranje, nalaze iz pregleda osiguranja kvaliteta, procjenu na radnom mjestu, pregled portfelja dokaza o aktivnostima na radnom mjestu i/ili pismene ispite.

50) Aktivnosti ocjenjivanja mogu se vrednovati prema tome koliko su objektivne ili subjektivne. Na primjer, upitnik sa višestrukim odgovorima koji se automatski procjenjuje kompjuterom smatrao bi se visoko objektivnim. Poređenja radi, procjena na radnom mjestu od strane supervizora će vjerojatno uključivati viši nivo subjektivnosti. U praksi, procjene će se smatrati pouzdanim tamo gdje imaju visok nivo objektivnosti. Izbor najprikladnije metode procjene treba uzeti u obzir troškove i dostupnost tehnologije.

51) Aktivnosti ocjenjivanja ne mora nužno sprovoditi osoblje VRI-a. Mogu ih izvoditi i univerziteti, privatne obrazovne ustanove, profesionalne organizacije, vladini centri za obuku ili druge institucije.

52) Neke aktivnosti procjene mogu zapravo prethoditi imenovanju revizora u VRI. Drugim riječima, VRI može odlučiti da, u procesu zapošljavanja, cilja na osoblje sa specifičnim skupom dokazanih kompetencija.

53) Aktivnosti procjene nude potencijalnim profesionalcima priliku da pokažu svoju kompetenciju kao revizori VRI. Kada VRI planira obuku, sposobnost institucije da omogući polaznicima uspješno zaključenje aktivnosti ocjenjivanja postaje ključno. To se može postići definiranjem ciljeva/ishoda obuke koji su usklađeni sa okvirom kompetencija VRI i razvojem aktivnosti obuke kojim se postižu ti ciljevi/ishodi učenja. Stoga je kritično, u dizajnu inicijative za profesionalizaciju ili specifične aktivnosti obuke, imati na umu proces ocjenjivanja.

ANEKS

PRIMJER OSNOVNOG OKVIRA KOMPETENCIJA ZASNOVANOG na ISSAI

Ovaj aneks daje primjer osnovnog okvira koji opisuje jedinstvenost revizije javnog sektora na nivou revizora za kojeg se smatra da je potpuno stručan da izvrši reviziju u skladu sa ISSAI ili drugim standardima koje je usvojio VRI, kako je predviđeno u ISSAI 100. Za potrebe ovog aneksa, takav revizor je opisan kao profesionalni revizor.

Ovaj primjer daje puni efekat stavovima 17 do 28 GUID-a 1950.

OSNOVNI OKVIR KOMPETENCIJA PROFESIONALNOG REVIZORA U JAVNOM SEKTORU

»A. Međusektorske kompetencije profesionalnih revizora

Međusektorske kompetencije profesionalnih revizora grupirane su u pet širokih klastera:

CC 1: Profesionalni revizor vodi svojim primjerom;

CC 2: Profesionalni revizor se efikasno angažuje sa zainteresiranim stranama;

CC 3: Profesionalni revizor se ponaša profesionalno;

CC 4: Profesionalni revizor doprinosi vrijednostima i koristi koju donosi VRI; i

CC 5: Dodatno razmatranje VRI-ja sa sudskim ovlastima.

Tabela u daljem tekstu opisuje pojedinačne kompetencije u okviru svakog klastera.

Kompetencije		Očekivano ponašanje
CC1	Profesionalni revizor vodi svojim primjerom	
CC2	Demonstrira etičko ponašanje u svim situacijama	Pokazuje razumijevanje primjenjivog etičkog kodeksa i djeluje, slovom i duhom, djeluje u skladu s tim kodeksom, u svakoj situaciji. Pokazuje usklađenost sa kulturom, politikama i procedurama VRI.
CC 1.2	Prikazuje ličnu odgovornost	Ponaša se na transparentan način i odgovoran je za postizanje ciljeva učinka. Otvoren je za ispitivanje i kritiku i pokazuje spremnost da preduzme korektivne mjere.
CC 1.3	Poštuje različitost	Odnosi se prema ljudima s poštovanjem, bez obzira na njihovu profesiju, njihove poglede na različita pitanja, položaj, pol, vjeru, etničku pripadnost, sposobnosti, itd. Pokazuje razumijevanje različitih kulturnih normi u radnom okruženju i efikasno reaguje na ove razlike.
CC 1.4	Pokazuje osnovne rukovodilačke vještine	Pokazuje sposobnost da utječe, inspirira i motivira druge da postignu rezultate
Kompetencije		Očekivano ponašanje
CC2	Profesionalni revizor se efikasno angažuje sa zainteresiranim stranama;	

CC 2.1	Demonstrira razumijevanje zainteresiranih strana	<p>Demonstrira sposobnost da utvrdi ključne zainteresirane strane i da razumije njihove direktne i indirektno potrebe. Te strane uključuju i interne zainteresirane strane (menadžment VRI, kolege i tim) i vanjske zainteresirane strane (revidirana tijela, parlamente, medije, građane, itd.).</p> <p>Pokazuje razumijevanje principa i potrebe za neovisnošću VRI-ja.</p>
CC 2.2	Efikasno komunicira sa zainteresiranim stranama	<p>Efikasno komunicira sa zainteresiranim stranama kako bi dao i razmijenio informacije sa smislenim kontekstom i odgovarajućim načinom dijeljenja istih, bilo usmeno ili pismeno.</p> <p>Pokazuje vještine aktivnog slušanja i otvorenosti u komunikaciji sa zainteresiranim stranama. Uzima u obzir stavove zainteresiranih strana i konstruktivno se angažuje, kada to okolnosti nalažu.</p> <p>U stanju je da koristi različite vrste medijskih alata za komunikaciju sa zainteresiranim stranama, uključujući opće prezentacije, elektronske i društvene medije, itd. po potrebi.</p> <p>Ima sposobnost da koristi širok spektar tehnika, uključujući facilitaciju, timski rad i međuljudske vještine, kako bi poboljšao isporuku i djelotvornost revizija i postigao zajedničke ciljeve.</p>
Kompetencije		Očekivano ponašanje
CC 3	Profesionalni revizor se ponaša na profesionalni način	
CC 3.1	Postiže kvalitet primjenom ISSAI-a	<p>Pokazuje dobro znanje i razumijevanje standarda koji se primjenjuju u datoj ulozi (ISSAI, ili državni standardi usklađeni sa ISSAI) i demonstrira efikasnu primjenu tog znanja.</p> <p>Primjenjuje ISSAI, ili državne standarde usklađene sa ISSAI, u lokalnom kontekstu.</p> <p>Ispoljava profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom primjene standarda.</p> <p>Traži savjet ako naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom vršenja profesionalne procjene.</p>

CC 3.2.	Pokazuje osnovne vještine revizije i informacione tehnologije	<p>Pokazuje analitičke vještine i sposobnost sinteze informacija.</p> <p>Dokumentuje propisani proces/rad obavljen u donošenju revizijskog zaključka/mišljenja.</p> <p>Efikasno koristi i primjenjuje informacionu tehnologiju u obavljanju revizija.</p> <p>U stanju je da tumači i pruži širi kontekst koristeći finansijske i nefinansijske informacije, crpeći iz širokog spektra izvora podataka.</p>
CC 3.3.	Kontinuirano teži izvrsnosti	<p>Pokazuje hrabrost i otpornost u suočavanju sa izazovima revizijskog okruženja.</p> <p>Traži mogućnosti za dalje usvajanje znanja, vještina i sposobnosti.</p> <p>Razmišlja na kritičan i objektivan način i dovodi u pitanje status quo, kako bi ostao relevantan.</p> <p>Zagovara pozitivne promjene.</p> <p>Pokazuje sposobnost učenja iz uspjeha i neuspjeha.</p>
CC 3.4	Demonstrira emocionalnu inteligenciju	<p>Razmišlja o iskustvima i utvrđuje naučene lekcije. Prikazuje sljedeće:</p> <p>Samosvijest;</p> <p>Samoupravljanje;</p> <p>Svijest o drugima; i</p> <p>upravljanje odnosima.</p>
CC 4	Profesionalni revizor doprinosi vrijednostima i koristi koji donosi VRI	
CC 4.1.	Doprinosi učinku VRI-ja	<p>Usklađuje lične ciljeve i smjernice sa strateškim smjerom VRI-ja.</p> <p>Ponaša se u skladu sa zahtjevima INTOSAI okvira profesionalnih objava (IFPP), kao i imidža i reputacije VRI-ja.</p> <p>Prati rezultate revizije, koji doprinosi vrijednostima i koristi koju donosi VRI.</p>
CC 4.2	Doprinosi efikasnom upravljanju	<p>Dobro funkcionira u timskom kontekstu, kako bi pomogao u efikasnom upravljanju organizacijskim rizicima i resursima.</p>

		Pružava pravovremene, dovoljne i odgovarajuće informacije menadžmentu, kako bi im se omogućilo da donose informirane i strateške odluke.
CC 4.3	Djeluje u javnom interesu	Pokazuje razumijevanje i djelotvorno djeluje u okruženju javnog sektora. Pokazuje razumijevanje da VRI postoji u službi građanima, i ponaša se u skladu s tim. Pokazuje spremnost za odgovor na nove probleme.
CC 5	Dodatno razmatranje VRI-ja sa sudskim ovlastima	
	VRI sa sudskim ovlastima imaju mandat da donesu presudu, a ne samo da izraze mišljenje. Za ove VRI, važno je ponovo naglasiti koncepte nezavisnosti i etičkog ponašanja. Odgovarajuće reference na te koncepte uključene su u gore opisane međusektorske kompetencije.	

» B. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u reviziju usklađenosti

Slijedeći koncept u obliku slova T, okvir kompetencija profesionalnog revizora usklađenosti uključuje:

- Međusektorske kompetencije profesionalnog revizora opisanog u poglavlju A gore;
- Kompetencije revizije usklađenosti (CAC) profesionalnog revizora opisane u poglavlju dole.

Revizijske kompetencije se mogu grupirati u pet širokih klastera. Ti klasteri su uglavnom mapirani na okosnici procesa revizije usklađenosti usklađenog sa ISSAI.

CAC 1: Profesionalni revizor dodaje vrijednost provođenjem revizije usklađenosti usklađene sa ISSAI;

CAC 2: Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i revidiranog tijela u reviziji usklađenosti;

CAC 3: Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u reviziji usklađenosti;

CAC 4: Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje procedure revizije usklađenosti prema ISSAI; i

CAC 5: Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate revizije usklađenosti.

Tabela dole opisuje pojedinačne kompetencije u okviru svakog klastera.

Kompetencije		Očekivano ponašanje
CAC 1	Profesionalni revizor dodaje vrijednost provođenjem revizija usklađenosti usklađenim sa ISSAI	
CAC 1.1	Pokazuje razumijevanje načina na koji praksa revizije usklađenosti dodaje vrijednost promoviranjem odgovornosti i transparentnosti u korištenju javnog novca	Demonstrira razumijevanje prirode, svrhe i ciljeva revizije usklađenosti, jedinstveni način na koji ista dodaje vrijednost kao dio lanca odgovornosti i način na koji se razlikuje i/ili povezuje sa finansijskim angažmanima ili revizijom učinka. Prikazuje razumijevanje revizije usklađenosti u kontekstu angažmana atestiranja i angažmana direktnog izvještavanja. Demonstrira razumijevanje fokusa na regularnost i fokusa na ispravnost revizija usklađenosti.
CC 1.2	Pokazuje sposobnost primjene ključnih koncepata revizije usklađenosti, na odgovarajući i dosljedan način u revizijskog praksi	Demonstrira sposobnost primjene ključnih koncepata kao što su predmetne informacije i korisnici u kontekstu angažmana u oblasti regularnosti i usklađenosti s pravilima. Primjenjuje koncepte ovlaštenja, pravila i kriterije, rizik, ograničene garancije i angažmane s razumnim uvjerenjem u oblasti atestiranja i direktnog izvještavanja.
CC 1.3	Osigurava kvalitet u sprovedbi revizije usklađenosti	Primjenjuje ISSAI revizije usklađenosti tokom cijelog procesa revizije u angažmanima atestiranja i direktnog izvještavanja, sa fokusom na regularnost ili ispravnost.

		U stanju je pregledati rad revizije usklađenosti koji su obavili drugi, u svrhu osiguranja kvaliteta u skladu sa relevantnim standardima i praksama VRI.
CC 1.4	Iskazuje profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom revizije usklađenosti	Iskazuje profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom primjene standarde. Traži savjet ukoliko naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom vršenja profesionalne procjene.
CAC 2	Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta/entiteta u revizijama usklađenosti	
CAC 2.1	Pokazuje razumijevanje šireg konteksta javnog sektora i okvira usklađenosti na institucionalnom nivou	Pokazuje razumijevanje šireg institucionalnog okvira pravila i propisa i kultura usklađenosti u okviru koje posluje subjekt.
CC 2.2	Pokazuje razumijevanje poslovanja subjekta i povezanih rizika usklađenosti	Demonstrira sposobnost procjene organizacijske strukture, kulture, poslovnih procesa, operacija i sistema subjekta. To uključuje sistem interne kontrole subjekta, aktivnosti interne kontrole i kontrola koje se nalaze u subjektu.
CC 3	Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u reviziji usklađenosti	
CC 3.1	Postiže revizijski rizik u reviziji usklađenosti	Pokazuje sposobnost da se utvrdi materijalnost i procijeni revizijski rizik neprijavlivanja materijalne neusklađenosti, uključujući slučajeve koji ukazuju na nezakonite radnje, prevaru, zloupotrebe ili rasipanja.
CC 3.2.	Upravlja rizikom tokom procesa revizije usklađenosti	Razvija i implementira strategije za smanjenje revizorskog rizika na prihvatljiv nivo.
CC 4	Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje procedure revizije usklađenosti prema ISSAI	
CC 4.1.	Ocjenjuje primjenjiva ovlašćenja i kriterije za planiranje revizije usklađenosti	Ocjenjuje relevantne nadležnosti i kriterije koji se primjenjuju na reviziju. Određuje obim revizije u smislu regionalne i tematske pokrivenosti.
CC 4.2	Vrši preliminarnu procjenu sistema interne kontrole subjekta	Ocjenjuje dizajn sistema interne kontrole i utvrđuje da li su operativni i, ako jesu, testira operativnu efikasnost internih kontrola u svjetlu zahtjeva za usklađenošću i zaključaka o adekvatnosti testiranih kontrola

CC 4.3	Razvija i sprovodi procedure za upravljanje revizijskim rizikom	<p>Primjenjuje znanja relevantnih vlasti u obavljanju analitičkih procedura, kontrolnog testiranja i testiranja ključnih postupaka revizije.</p> <p>Razmatra revizijske rizike i utvrđuje vrste i obim testiranja.</p>
CC 4.4	Primjenjuje tehnike uzorkovanja	<p>Koristi metodologiju zasnovanu na riziku za adresiranje značajnih rizika od pogrešnog prikazivanja ili neusklađenosti u određivanju kada i kako izvršiti uzorkovanje, te dokumentuje strategiju uzorkovanja tokom revizije.</p> <p>Izvršava procedure uzorkovanja i ocjenjuje rezultate.</p>
CAC 4.5	Prikuplja dovoljne i odgovarajuće revizijske dokaze	<p>Potkrepljuje više izvora dokaza, utvrđuje konflikte i dokaze koji su pouzdani, tačni, kredibilni, upotrebljivi i potpuni za reviziju.</p> <p>Pokazuje razumijevanje za integritet podataka i koncepta pouzdanosti koji održavaju i osiguravaju konzistentnost podataka tokom njihovog životnog ciklusa i testira valjanost informacija.</p> <p>Koristi inovativne metode za dobijanje potrebnih dokaza za olakšavanje pristupa analizama i/ili testiranju.</p> <p>Koristi rad trećih strana ili stručnjaka i sprovodi postupke, u skladu sa zahtjevima standarda, na radu drugih kako bi utvrdio njegovu adekvatnost za reviziju.</p>
CAC 4.6	Ocjenjuje rezultate svih revizijskih postupaka i utvrđuje njihov potencijalni uticaj na revizorske zaključke i preporuke.	<p>Analizira i sintetizira dokaze prikupljene kroz revizijske postupke, kako bi se došlo do revizijskih zaključaka (ili mišljenja).</p> <p>Može utvrditi kome i kako se moraju saopćiti stvari u vezi sa prevarom, rasipanjem i zloupotrebom.</p>
CAC 4.7	Dokumentuje reviziju usklađenosti	<p>Dokumentuje reviziju u skladu sa zahtjevima ISSAI.</p> <p>Pokazuje razumijevanje predmeta i koristi odgovarajuću terminologiju u dokumentaciji i komunikaciji.</p>

CAC 4.8	Komunicira sa zainteresiranim stranama tokom revizije usklađenosti	Utvrđuje ključne zainteresirane strane u reviziji usklađenosti, uključujući one zadužene za upravljanje, i efikasno komunicira, usmeno i pismeno, tokom procesa revizije kao što je opisano u CC.2.2.
CAC 5	Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate revizije usklađenosti	
CAC 5.1	Priprema revizorske izvještaje koristeći propisane formate	Formulira rezultate revizije u svjetlu ciljeva revizije i u skladu sa propisanim formatima, npr. izvještaji, mišljenja, obrasci i komunikacije. Izvještava o nalazima prevare u skladu sa zahtjevima ISSAI
CAC 5.2	Praćenje rezultata revizije usklađenosti	Razvija i implementira plan za praćenje rezultata revizije sa odgovornim zainteresiranim stranama. Prati implementaciju zapažanja u vezi sa revizijom usklađenosti.

» C. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u finansijsku reviziju

Slijedeći koncept u obliku slova T, okvir kompetencija za profesionalnog revizora uključenog u finansijsku reviziju uključuje:

- Unakrsne kompetencije profesionalnog revizora opisane u poglavlju A gore; i
- Kompetencije finansijske revizije (FAC) profesionalnog revizora opisane u odjeljku ispod.

Revizijske kompetencije se mogu grupirati u pet širokih klastera. Ovi klasteri su uglavnom mapirani na okosnici procesa finansijske revizije usklađene sa ISSAI.

FAC 1: Profesionalni revizor dodaje vrijednost provodeći finansijske revizije u skladu sa ISSAI;

FAC 2: Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta finansijske revizije;

FAC 3: Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u finansijskoj reviziji;

FAC 4: Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje postupke finansijske revizije prema ISSAI; i

FAC 5: Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate finansijske revizije.

Kompetencije		Očekivano ponašanje
FAC 1	Profesionalni revizor dodaje vrijednost provodeći finansijske revizije u skladu sa ISSAI;	
FAC 1.1	Pokazuje razumijevanje načina na koji praksa revizije usklađenosti dodaje vrijednost promoviranjem odgovornosti i transparentnosti u korištenju javnog novca	<p>Demonstrira razumijevanje prirode, svrhe i ciljeva finansijske revizije, jedinstveni način na koji dodaje vrijednost kao dio lanca odgovornosti i kako se razlikuje od i/ili povezuje sa angažmanima revizije usklađenosti ili učinka.</p> <p>Demonstrira razumijevanje da finansijska revizija koristi uvid u stvaranje predviđanja ispitivanjem prošlih događaja i pružanjem naprednih, djelotvornih i isplativih preporuka za poboljšanje upravljanja javnim finansijama.</p>
FAC 1.2	Pokazuje sposobnost da se na odgovarajući i dosljedan način primjene ključni koncepti finansijske revizije u revizijskoj praksi	<p>Pokazuje sposobnost primjene ključnih koncepata kao što su procjena rizika, materijalnost, uzorkovanje, odgovor na rizik, dovoljni odgovarajući revizijski dokazi, nivoi uvjerenja i ključna revizijska pitanja u procesu finansijske revizije.</p> <p>Pokazuje sposobnost davanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i pošten prikaz finansijskog stanja subjekta ILI da su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.</p> <p>Pokazuje sposobnost da se utvrdi da su sprovedeni dovoljni revizijski postupci, kako bi se korisnicima finansijskih izvještaja pružila razumna sigurnost.</p>
FAC 1.3	Osigurava kvalitet u sprovedbi finansijske revizije	Primjenjuje ISSAI finansijske revizije tokom procesa revizije u različitim okruženjima, kako bi se poboljšao kredibilitet revizorskog izvještaja.

		<p>Prikazuje mogućnost pregleda rada finansijske revizije od strane drugih, radi osiguranja kvaliteta u skladu sa relevantnim standardima i praksama VRI.</p> <p>Iskazuje profesionalnu prosudbu i skepticizam dok primjenjuje standarde. Traži savjet ako naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom vršenja profesionalne procjene.</p>
FAC 1.4	Ispoljava profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom finansijske revizije	<p>Iskazuje profesionalnu prosudbu i skepticizam dok primjenjuje standarde.</p> <p>Traži savjet ukoliko naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom vršenja profesionalne procjene.</p>
FAC 2	Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta/entiteta u finansijskim revizijama	
FAC 2.1	Pokazuje razumijevanje šireg konteksta javnog sektora i okvira usklađenosti na institucionalnom nivou	<p>Pokazuje razumijevanje šireg konteksta okruženja javnog sektora, što vodi do dodatnih ciljeva revizije u reviziji finansijskih izvještaja javnog sektora. Ti dodatni ciljevi revizije mogu proizaći iz parlamentarnih direktiva, vladinih cirkulara, očekivanja zainteresiranih strana, pitanja karakterističnih za subjekt, itd., koji se mogu proširiti izvan cilja pukog izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima.</p> <p>Pokazuje razumijevanje računovodstvenih standarda i principa, te pokazuje sposobnost tumačenja okvira finansijskog izvještavanja koji se primjenjuje na pripremu finansijskih izvještaja. FAC 2.3 Pokazuje razumijevanje poslovanja entiteta i povezanih rizika, kao i procesa računovodstva i finansijskog izvještavanja. Pokazuje sposobnost procjene organizacione strukture, kulture, poslovnih procesa, operacija i sistema entiteta. To uključuje sistem interne kontrole subjekta, aktivnosti interne kontrole i kontrole koje se nalaze u entitetu. Pokazuje razumijevanje procesa računovodstva i izvještavanja specifičnog za entitet i efikasno se bavi složenošću računovodstvenih transakcija.</p>
FAC 2.2	Demonstrira uvažavanje računovodstvenih principa i okvira	Pokazuje razumijevanje računovodstvenih standarda i principa, te pokazuje sposobnost tumačenja okvira finansijskog izvještavanja koji se primjenjuje u pripremi finansijskih izvještaja.

	finansijskog izvještavanja	
FAC 2.3	Pokazuje razumijevanje poslovanja subjekta i povezanih rizika, kao i računovodstvenih procesa i procesa finansijskog izvještavanja.	<p>Pokazuje sposobnost procjene organizacijske strukture, kulture, poslovnih procesa, operacija i sistema subjekta. To uključuje sistem interne kontrole subjekta, aktivnosti interne kontrole i kontrole koje se nalaze u subjektu.</p> <p>Pokazuje razumijevanje računovodstvenog procesa i procesa izvještavanja karakterističnog za entitet i efikasno se bavi složenošću računovodstvenih transakcija.</p>
FAC 3	Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u finansijskoj reviziji	
FAC 3.1	Utvrđuje materijalnost	<p>Utvrđuje materijalnost prema veličini i prirodi.</p> <p>Primjenjuje materijalnost, na osnovu razumijevanja odnosa između značajnosti i procijenjenih rizika materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima, prilikom planiranja, obavljanja i završetka finansijske revizije.</p> <p>Procjena rizika materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja zbog prevare ili greške na nivou finansijskih izvještaja i tvrdnji; i dizajniranje daljih revizijskih procedura za adresiranje identifikovanih rizika. FAC 3.3 Upravlja rizikom kroz proces finansijske revizije Priprema i implementira ukupnu strategiju revizije koja daje smjer, vrijeme i obim revizije, koja odgovara na rizike materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima.</p>
FAC 3.2.	Procjenjuje revizijski rizik u finansijskim revizijama	Procjena rizika materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja zbog prevare ili greške na nivou finansijskih izvještaja i tvrdnji; i dizajniranje daljih revizijskih procedura za adresiranje utvrđenih rizika.
FAC 3.3	Upravlja rizikom kroz proces finansijske revizije	Priprema i implementira cjelokupnu strategiju revizije kojom se utvrđuje smjer, vrijeme i obim revizije, koji uzima u obzir rizike materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima.
FAC 4	Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje procedure finansijske revizije prema ISSAI	
FAC 4.1.	Ocjenjuje sistem interne kontrole	Ocjenjuje dizajn sistema internih kontrola, utvrđuje da li su oni operativni i, ako je tako, testira

	subjekta koji se odnosi na proces finansijskog izvještavanja	operativnu efektivnost internih kontrola u vezi sa procesom finansijskog izvještavanja. Konačno, donosi zaključak o adekvatnosti testiranih kontrola za procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima.
FAC 4.2	Primjenjuje različite tehnike uzorkovanja	Odabire veličine uzorka primjenom različitih tehnika uzorkovanja i korištenjem nivoa materijalnosti.
FAC 4.3	Prikuplja i ocjenjuje dovoljan broj odgovarajućih revizijskih dokaza	<p>Prikuplja i ocjenjuje višestruke izvore dokaza, uvrđuje sukobe interesa i utvrđuje dokaze koji su pouzdani, tačni, vjerodostojni, upotrebljivi i potpuni za reviziju.</p> <p>Demonstrira razumijevanje koncepta integriteta podataka, koji se odnose na održavanje i osiguranje konzistentnosti podataka tokom njihovog životnog ciklusa i testira valjanost informacija.</p> <p>Istražuje mogućnosti dobivanja potrebnih dokaza na nove načine, kako bi se olakšali pristupi analizi i/ili testiranju.</p> <p>Koristi rad trećih strana ili stručnjaka i sprovodi procedure o radu drugih, kako bi utvrdio njegovu adekvatnost za reviziju.</p>
FAC 4.4	Procjenjuje revizijske dokaze radi izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima	Procjenjuje dovoljan broj odgovarajućih revizijskih dokaza, utvrđuje osnovne uzroke revizijskih pitanja i izražava revizijsko mišljenje o finansijskim izvještajima.
FAC 4.5	Dokumentuje cjelokupni proces finansijske revizije	Dokumentuje rad obavljen u svakoj fazi finansijske revizije, od faze prije angažmana do završetka i izvještavanja, kako bi se demonstrirala adekvatnost obavljenog posla u reviziji finansijskih izvještaja.
FAC 4.6	Komunicira sa zainteresiranim stranama tokom procesa finansijske revizije	<p>Utvrđuje ključne zainteresirane strane u procesu finansijske revizije, uključujući one zadužene za upravljanje, i efikasno komunicira, usmeno i pismeno, tokom procesa revizije kao što je opisano u CC 2.2.</p> <p>Uključuje se u dvosmjernu komunikaciju, kako bi dobio informacije potrebne za procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih prikaza i</p>

		<p>prikupljanje revizijskih dokaza koji podržavaju revizorsko mišljenje.</p> <p>Prenosi revizijska pitanja rukovodstvu i onima koji su zaduženi za upravljanje.</p> <p>Održava profesionalne odnose sa revidiranim tijelom.</p>
FAC 5	Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate finansijske revizije	
FAC 5.1	<p>Utvrđuje rukovodstvo i one koji su zaduženi za upravljanje i, na odgovarajući način, saopštava rezultate finansijske revizije</p>	<p>Tokom i nakon revizije, u stanju je da objasni i prenese mišljenje revizije i sve potrebne ključne korektivne radnje rukovodstvu i onima koji su zaduženi za upravljanje.</p> <p>U stanju je da objasni i saopći revizijsko mišljenje i vodeće korektivne radnje rukovodstvu i onima koji su zaduženi za upravljanje, gdje je to neophodno</p> <p>U stanju je da utvrdi, kome i kako, stvari u vezi sa prevarom moraju biti saopćene.</p>
FAC 5.2	<p>Praćenje sistemskih preporuka</p>	<p>Razvija i implementira plan za praćenje rezultata revizije sa odgovornim zainteresiranim stranama.</p> <p>Prati implementaciju preporuka finansijske revizije.</p>

» D. Kompetencije profesionalnog revizora uključenog u reviziju učinka

Slijedeći koncept u obliku slova T, okvir kompetencija profesionalnog revizora uključenog u reviziju učinka su:

- Međusektorske kompetencije profesionalnog revizora opisane gore; i
- Kompetencije revizije učinka (PAC) profesionalnog revizora opisane u poglavlju dole.

Revizijske kompetencije se mogu grupirati u pet širokih klastera. Ovi klasteri su uglavnom mapirani na okosnici procesa revizije učinka usklađenog sa ISSAI.

PAC 1: Profesionalni revizor dodaje vrijednost provodeći revizije učinka u skladu sa ISSAI;

PAC 2: Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta revizije učinka;

PAC 3 Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u reviziji učinka;

PAC 4: Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje postupke revizije učinka po ISSAI; i

PAC 5: Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate revizije učinka.

Kompetencije		Očekivano ponašanje
PAC 1	Profesionalni revizor dodaje vrijednost provodeći finansijske revizije u skladu sa ISSAI;	
PAC 1.1	Pokazuje razumijevanje načina na koji praksa finansijske revizije dodaje vrijednost promoviranjem odgovornosti i transparentnosti, dobrog vladanja i efikasnijeg i efektivnijeg pružanja usluga	<p>Pokazuje razumijevanje načina na koji revizija učinka doprinosi promoviranju odgovornosti, transparentnosti, dobrog upravljanja i efikasnijeg i efektivnijeg pružanja usluga</p> <p>Demonstrira razumijevanje prirode, svrhe i ciljeva revizije učinka putem direktnog izvještavanja, u kome se mogu koristiti različiti pristupi, kao što su pristup orijentiran na rezultate, pristup orijentiran na probleme, sistemski pristup ili kombinacija takvih pristupa.</p> <p>Cijeni da revizija učinka radi konstruktivno, kako bi pružila preporuke usmjerene na budućnost ka poboljšanju upravljanja, odgovornosti, transparentnosti i pružanja usluga u upravljanju javnim finansijama, kao i u nizu različitih vladinih operacija i usluga, u skladu s pristupom zasnovanim na riziku i uz poznavanje međunarodnih, regionalnih i/ili nacionalnih razvojnih prioriteta.</p>
PAC 1.2	Pokazuje sposobnost da se na odgovarajući i dosljedan način primjenjuju ključni koncepti revizije	Pokazuje sposobnost primjene ključnih koncepata ekonomičnosti i efikasnosti kao i kriterija, uslova, i uzroka i posljedica u procesu revizije učinka, u vezi sa širokim spektrom tema. To može uključivati

	učinka u revizijskoj praksi	<p>specifične programe, subjekte, fondove, aktivnosti ili postojeće situacije.</p> <p>Pokazuje sposobnost aktivnog upravljanja rizikom od neodgovarajućih izvještaja, tako da će željeni korisnik imati povjerenje u pouzdanost zaključaka revizije.</p> <p>Dodaje vrijednost pružanjem uravnoteženog izvještaja i konstruktivnih preporuka za budućnost.</p>
PAC 1.3	Osigurava kvalitet u sprovođenju revizije učinka	<p>Primjenjuje ISSAI revizije učinka tokom cijelog procesa revizije u različitim okruženjima, kako bi osigurao kvalitet koji povećava kredibilitet izvještaja revizije.</p> <p>Prikazuje mogućnost pregleda rada revizije učinka koji su drugi obavili, radi osiguranja kvaliteta u skladu sa relevantnim standardima i praksama VRI.</p>
PAC 1.4	Ispoljava profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom revizije učinka	<p>Iskazuje profesionalnu prosudbu i skepticizam tokom primjene standarde.</p> <p>Traži savjet ukoliko naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom vršenja profesionalne procjene.</p>
PAC 2	Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta u reviziji učinka	
PAC 2.1	Pokazuje razumijevanje konteksta okvira javnog sektora	Pokazuje razumijevanje šireg institucionalnog okvira odgovornosti za učinak, kulture učinka okruženja javnog sektora u kome djeluje subjekt.
PAC 2.2	Pokazuje uvažavanje poslovanja entiteta i međusobnih odnosa između javnih subjekata.	Procjenjuje organizacijske strukture, kulturu, poslovne procese, operacije i sisteme subjekta, kao i međusobne odnose sa drugim subjektima, u slučaju da je uključeno više subjekata.
PAC 3	Profesionalni revizor procjenjuje i upravlja rizikom u reviziji učinka	
PAC 3.1	Pokazuje razumijevanje odnosa između rizika i procjenjuje efekat na učinak revidiranog tijela	Procjenjuje razmatranja u praćenju pristupa zasnovanog na riziku za utvrđivanje obima revizije.
PAC 3.2.	Odabire teme revizije učinka i portfolio na	Odabire portfolio tema revizije učinka na osnovu skupa kriterija, vodeći računa da se uključe

	osnovu kriterija koji su značajni i podložni reviziji	značajne, relevantne i revidirane teme, koje će dodati vrijednost korisnicima izvještaja
PAC 3.3	Upravlja rizikom kroz proces finansijske revizije	Upravlja rizikom da revizija učinka dođe do netačnih ili nepotpunih zaključaka, dajući pristrasne informacije ili neuspjeh da doda vrijednost. To se radi provođenjem preliminarne studije i analize rizika, uzimajući u obzir sve važne faktore koji se odnose na temu revizije, prikupljanje dovoljnih i odgovarajućih dokaza, široke konsultacije unutar i izvan revizijskog tima i pružanje novih znanja i preporuka korisnicima revizijskog izvještaja, što bi dalo pravi doprinos boljim performansama.
PAC 4	Profesionalni revizor izvodi i dokumentuje procedure revizije učinka po ISSAI	
PAC 4.1.	Postavlja jasan i dobro definiran revizijski pristup i bira najbolji revizijski cilj	Postavlja dobro definiran revizijski cilj i osmišljava pitanja i potpitanja koja su tematski povezana, komplementarna, koja se ne preklapaju i zajednički su iscrpna u adresiranju cilja revizije. Bira najbolji pristup reviziji među pristupa orijentiranih na rezultate, problem ili sistem, ili koristi kombinaciju istih za postizanje cilja revizije.
PAC 4.2	Uspostavlja odgovarajuće kriterije za reviziju učinka	Utvrđuje različite izvore kriterija revizije u reviziji učinka ili razvija kriterije kada nisu lako dostupni
PAC 4.3	Utvrđuje materijalnost u svim fazama procesa revizije učinka	Utvrđuje materijalnost tokom procesa revizije učinka, uzimajući u obzir ne samo monetarnu vrijednost, već i ono što je društveno ili politički značajno.
PAC 4.4	Primjenjuje tehnike uzorkovanja i procjenjuje rezultate	Određuje kada i kako izvršiti uzorkovanje, a zatim dokumentuje strategiju uzorkovanja tokom revizije. Izvršava procedure uzorkovanja i ocjenjuje rezultate.
PAC 4.5	Demonstrira sposobnost upotrebe različitih društvenih metoda i dijagnostičkih tehnika tokom procesa revizije učinka	Pokazuje sposobnost korištenja metoda društvenih nauka i tehnika dijagnoze (npr. SWOT analiza, analiza rizika, analiza dionika, mapiranje procesa, studija slučaja, itd.) i odabir koje primijeniti tokom revizije učinka.

		Pokazuje sposobnost korištenja i odabira najprikladnijih tehnika za prikupljanje podataka (npr. intervju, anketa, fokus grupe, direktno posmatranje i pregled dokumenata) i analizu podataka (npr. analiza sadržaja i statistička analiza, itd.) tokom revizije učinka.
PAC 4.6	Komunicira sa zainteresiranim stranama tokom procesa finansijske revizije	<p>Utvrdjuje ključne zainteresirane strane u procesu finansijske revizije, uključujući one zadužene za upravljanje, i komunicira efikasno, usmeno i pismeno, tokom procesa revizije kao što je opisano u CC 2.2.</p> <p>Uključuje se u dvosmjernu komunikaciju, kako bi dobio informacije potrebne za procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih prikaza i prikupljanje revizijskih dokaza koji podržavaju revizorsko mišljenje.</p> <p>Prenosi revizijska pitanja rukovodstvu i onima koji su zaduženi za upravljanje.</p> <p>Održava profesionalne odnose sa revidiranim tijelom.</p>
PAC 4.7	Komunicira sa zainteresiranim stranama tokom procesa revizije učinka	<p>Utvrdjuje ključne zainteresirane strane u procesu revizije učinka, uključujući one zadužene za upravljanje, i efikasno komunicira, usmeno i pismeno, tokom procesa revizije kao što je opisano u CC 2.2.</p> <p>Uključuje se u dvosmjernu komunikaciju sa širokim spektrom zainteresiranih strana kako bi prikupila dokaze za donošenje uravnoteženih zaključaka i korisnih preporuka.</p> <p>U stanju je utvrditi kome i kako, stvari u vezi sa prevarom, moraju biti saopćene.</p>
PAC 5	Profesionalni revizor efikasno komunicira i prati rezultate revizije učinka	
PAC 5.1	Pokazuje sposobnost sastavljanja izvještaja revizije učinka i preporuka koje ispunjavaju standarde	<p>Pokazuje sposobnost sastavljanja izvještaja revizije koji je sveobuhvatan, uvjerljiv, blagovremen, prilagođen čitaocima i uravnotežen.</p> <p>Vodi posebnu pažnju prilikom formuliranja preporuka.</p>

		<p>Formulira preporuke koje su jasne, dobro utemeljene, predstavljene na logičan i obrazložen način, dodaju vrijednost i rješavaju uzroke problema i/ili slabosti.</p> <p>Razvija i implementira plan za praćenje rezultata revizije sa odgovornim zainteresiranim stranama. Prati implementaciju preporuka revizije učinka</p>
PAC 5.2	Prati preporuke revizije učinka	<p>Razvija i implementira plan za praćenje rezultata revizije sa odgovornim zainteresiranim stranama.</p> <p>Prati implementaciju preporuka finansijske revizije.</p>

» E. Kompetencije za profesionalca revizije uključenog u sudske ovlasti

Unutar VRI, nekoliko funkcija je od suštinskog značaja za implementaciju nadležnosti:

- **One koje daju instrukcije:** Uposlenici ili članovi VRI zaduženi za preliminarnu istragu (utvrđivanje i analizu činjenica koje mogu predstavljati nepravilnosti/prekršaje), do izrade izvještaja koji vodi do pokretanja sudskih ovlasti. U idealnom slučaju, oni ne učestvuju u donošenju odluke.
- **“Finansijske sudije” ili “članovi nadležnog kolegijalnog tijela”:** Članovi VRI-ja zaduženi za formulisanje presuda ili pravnih lijekova. Njihov status je opisan u državnom zakonu i njihova nezavisnost je zagarantovana.
- **Državni tužilac ili pomoćnik javnog tužioca, kada je zakonom propisano:** Formirani od jednog ili više članova, njihova misija je da brane javni interes i pravilnu primjenu zakona. Ovo lice štiti javni interes i pravilnu primjenu zakona, uglavnom u pogledu zakonskog okvira utvrđenog zakonom, i može obavljati istražne radnje. On/ona je nezavisan od donošenja presude i ne učestvuje u donošenju odluke. On/ona može intervenirati da pokrene postupak i izrazi svoje mišljenje o presudi koja se donosi.

Izraz „profesionalni revizor“ u ovom dokumentu obuhvaća ove članove VRI, u svim gore navedenim funkcijama. Slijedeći koncept u obliku slova T, okvir kompetencija za profesionalnog revizora u VRI sa sudskim ovlastima uključuje:

- Unakrsne kompetencije za profesionalne revizore VRI, opisane u poglavlju 5(a), posebno navodeći razmišljanja koja se odnose na VRI sa sudskim ovlastima (cc5); i
- Relevantan izbor revizijskih kompetencija iz poglavlja 5(b), (c) i/ili (d), te kompetencije profesionalnog revizora sa nadležnostima opisanim u poglavlju dole.

Nadležnosti koje se bave sudskim ovlastima (JRC) mogu se grupirati u četiri široka klastera. Ovi klasteri se uglavnom zasnivaju na reference na rad VRI-ja sa nadležnostima, kao što je navedeno u *INTOSAI okviru profesionalnih objava*, kao i na konsultacijama sa Forumom VRI-ja sa sudskim ovlastima.

JRC 1: Profesionalni revizor dodaje vrijednost izvršavanjem svojih sudskih ovlasti u skladu sa relevantnim, dostupnim profesionalnim objavama INTOSAI-a i dobrom praksom, u skladu sa važećim zakonom;

JRC 2: Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta u izvršavanju svojih nadležnosti;

JRC 3: Profesionalni revizor obavlja nadležnosti u skladu sa neophodnim uvažavanjem relevantnih, dostupnih INTOSAI profesionalnih objava i zakonskih zahtjeva funkcije koju obavlja; i

JRC 4: Profesionalni revizor učinkovito komunicira sa akterima/zainteresiranim stranama s kojima je veza neophodna kao dio izvršenja i uspjeha njegovih/njenih sudskih ovlasti.

	Kompetencije	Očekivano ponašanje
JRC 1	Profesionalni revizor dodaje vrijednost izvršavanjem svojih sudskih ovlasti u skladu sa relevantnim, dostupnim profesionalnim objavama INTOSAI i dobrim praksama u skladu sa relevantnim zakonskim propisima.	
JRC 1.1	Demonstrira razumijevanje načina na koji sudske ovlasti doprinose promoviranju odgovornosti i transparentnosti u	Pokazuje razumijevanje prirode, svrhe i ciljeva sudskih ovlasti, jedinstven način na koji one dodaju vrijednost kao dio lanca odgovornosti i kako se te odgovornosti razlikuju i/ili povezuju sa angažmanima revizije usklađenosti, finansijske revizije ili revizije učinka.

	korištenju javnog novca	Pokazuje razumijevanje sudskih ovlasti u kontekstu državnog sistema, unutar kojeg su neophodna, i način na koji će te odgovornosti, kroz procese na sudu ili druge sudske forume, doprinijeti djelotvornosti i efikasnosti tih vladinih procesa.
JRC 1.2	Pokazuje sposobnost primjene ključnih koncepata sudskih ovlasti, na odgovarajući i dosljedan način u praksi	Pokazuje sposobnost primjene ključnih koncepata koji se odnose na izvršavanje sudskih ovlasti, kao što je navedeno u <i>INTOSAI-P 50 Principima sudskih ovlasti VRI-ja</i> . Pokazuje sposobnost aktivnog upravljanja rizikom od neodgovarajućih radnji ili procesa, koji bi mogli ugroziti pouzdanost zaključaka, odluka i/ili presuda.
JRC 1.3	Osigurava kvalitet u sprovođenju sudskih ovlasti	Primjenjuje se na opća načela specifična za sudske ovlasti (prema INTOSAI-P 50 Principima sudskih ovlasti VRI-ja), kroz cijeli proces u različitim okruženjima, kako bi se osigurao kvalitet koji povećava vjerodostojnost konačnih zaključaka, odluka i /ili presuda. Pokazuje sposobnost da preispita sudske ovlasti koje sprovode drugi, radi osiguranja kvaliteta u skladu sa relevantnim zakonima, standardima i praksama VRI-ja, u skladu sa njegovom/njenom ulogom u procesu.
JRC 1.4	Vrši profesionalnu prosudbu i pedantno pretražuje dokaze tokom izvršavanja sudskih ovlasti	Primjenjuje profesionalni sud i skepticizam, tokom izvršavanja sudskih ovlasti. Traži savjete ili informacije, ukoliko naiđe na teška ili sporna pitanja prilikom izvršavanja sudskih ovlasti u vezi sa zakonom koji je na snazi.
JRC 2	Profesionalni revizor pokazuje razumijevanje konteksta, okruženja i subjekta u izvršenju njegovih/njenih sudskih ovlasti	
JRC 2.1	Demonstrira razumijevanje specifičnog izvršnog pravnog sistema	Pokazuje razumijevanje šireg konteksta javnog sektora, posebno jer odnosi se na određeni sistem vlasti koji postoji u državi, ključno zakonodavstvo, parlamentarne direktive, cirkularne obavijesti i očekivanja zainteresiranih strana.
JRC 2.2	Demonstrira razumijevanje specifičnog izvršnog pravnog sistema	Razumije kontekst i funkcionisanje izvršnog pravnog sistema, njegov pravilan postupak i uloge, kako bi se omogućilo odgovarajuće izvršavanje nadležnosti VRI-ja, u okviru ovog sistema. U stanju je svakodnevno raditi sa primjenjivim zakonskim okvirima i u skladu sa ostalim pravnim

		okvirima (građansko, kazнено, privredno, konkurencijsko pravo).
JRC 3	Profesionalni revizor izvršava sudske ovlasti s dužnim uvažavanjem relevantnih, raspoloživih INTOSAI profesionalnih objava i zakonskih zahtjeva izvršavane funkcije	
JRC 3.1	Istražuje, analizira, i efektivno i efikasno primjenjuje relevantne zakone na činjenice	Objektivno i nepristrano utvrđuje činjenice, uključujući slučajeve žalbe ili kasacije. Poduzima složenu pravnu analizu. Razumije međusobni odnos između različitih komponenti pravnih tema.
JRC 3.2.	Izrađuje pravnu dokumentaciju i/ili savjete i komunicira na način koji je prikladan za određenu publiku	Sastavlja procedure, nalaze, izvještaje, upućivanje na presude, sankcije i, gdje je prikladno, pravna mišljenja o pitanjima koja se odnose na postupak. Komunicira jasno, koncizno i logično sa zainteresiranim stranama u odnosu na bilo koji pripremljeni nacrt pravnog materijala.
JRC 3.3	Čuva dokaze	Pokazuje sposobnost očuvanja integriteta dokaznog materijala.
JRC 3.4	Sprovodi parnice pred sudom ili bilo kojim drugim sudskim forumom	Pokazuje razumijevanje potrebe za prilagodbom, u zavisnosti od mjesta i uloge u sudu, a posebno tokom javnih rasprava. Pokazuje sposobnost da se slučaj predstavi na jasan, koncizan i logičan način na sudu ili bilo kom drugom sudskom forumu. Demonstrira sposobnost angažmana sa strankama u postupku, u skladu sa pravom na odbranu.
JRC 4	Profesionalni revizor učinkovito komunicira sa akterima/zainteresiranim stranama s kojima je veza neophodna kao dio izvršenja i uspjeha njegovih/njenih sudskih ovlasti.	
JRC 4.1.	Komunicira sa ključnim igračima, pravnim i revizijskim tijelima koja su kritična za zakonskih procesa	Pokazuje sposobnost interakcije, u skladu sa zakonom, sa revizijom i relevantnim pravnim tijelima, na način koji osigurava postizanje statutarnih i strateških ciljeva i zadataka, što će dovesti do odgovarajućih zaključaka, odluka i/ili presuda.